

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

XIV. Aermoede.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

doen, niet een druppel en soude behouden hebben.

Sy hadde groote gheneghentheynt om een plaetse te stichten, daer eenighe arme Gheestelijke Dochters souden onderhouden, ende ghedient worden: maer de middelen ontbraecken om dit heyligh voor-nemen uyt te wercken. Soo heeft sy dan de selve, naer haer vermoghen, in haer huys ghenomen, die ghedient, die op haer matras gheleghet, ende alle liefde bewesen, diemen soude kunnen verwachten, van iemandt die niet anders als liefde en was.

Hoe aenghenaem dat dit werck van bermherdigheydt aen Godt was, heeft Christus aen JOANNA in een openbaeringhe kennelijck ghemaect: in de welcke hy sich vertoonde, seet beswaert zijnde met sijn kruys, ende sijne vermoeyde leden legghende op de rust-plaetse van JOANNA. Waer mede Christus te kennen gaf, dat sy hem in dese rust-plaetse ontfonck, als sy die aen sijne Dienerissen ghegheven hadde. Dit dede haer ghelooven, dat sy niet aenghenaemer aen Godt en konde doen, als de krancke leden Christi te herberghen, ende te toeven.

XIV. CAPITTEL.

Armoede.

NU moeten wy noch wat segghen van de dry Deughden, die d'Evangelische Raeden behel-sen, ende aen den Kloosterlijcken staedt besonderlijck toe-komen; te weten, van d'Armoede, Suy-verheydt

verheydt, ende ghehoorsaemheyt. Want al is't dat JOANNA desen staedt niet beleeft en heeft, noch oydt sich aen Godt verplicht met belofte van armoede: en heeft nochtans niet nae-ghelaeten, in haer aen-ghenomen maniere van leven, by de suyverheydt, die sy aen Godt beloofte hadde, d'armoede, ende de ghehoorsaemheydt te vervoeghen; dese edele deughden, oock buyten 't Clooster uytelijck te beminnen, ende naer haer vermoghen ernstelijck te oeffenen, ghelijck wy sullen sien.

De liefde tot d'armoede is in haer van haere teere jonckheyt diep gevesticht gheweest. Want ghelijck de liefde des Salighmaeckers haer herte van alsdan in sulcker voegen besat, dat sy gheheelijck aen haeren Beminden socht ghelijck-vormigh te wesen; soo was haeren vierighen wensch, naementlijck in d'armoede hem naer te volghen, die, al was hy Heere ende Meester van alles, nochtans soo verre sich van alle tydelijcke dingen ontrocken heeft, dat hy, die aen de Vossen haere schuylplaetsen, ende aen de Voghelen haere nesten geeft, gheene plaetse en hadde, waer op sijn hoofd soude rusten.

JOANNA en hadde geen ghebreck, maer overvloet van alles, in het huys van haere Ouders: sy leefde nochtans aldaer, als of alle dinghen haer ontbroken hadden. Want behalven dat sy haer gheneghentheden op gheene tijdelijcke besittingen, of eenigh ghebruyck van aerdtische saecken en liet vervallen, ende oversulckx arm van geest was: soo wist sy dit ghebruyck van al wat aen het lichaem ghemackelijck ende aenghenaem is, in sulcker voeghen te schicken, dat het aende bedorven nature niet meer en voldede, als het derven van dese dinghen.

D'aldermeeste reden, die haer verweckte om arme Clarisse te worden, was de liefde tot dese deught want sy sich verbeelt hadde, dat d'armoede nergens soo volmaect en was, als in foodanigh Klooster.

Geestelijck geworden zijnde, stelde zy alles wat zy besat, inden wille, ende soo veel als 't wesen konde, oock in handen van andere; ende eenighe genegentheyt voelende om iet te besitten, en vondt zy geene ruste in haeren geest, voor dat sy haer van dese sake ontmaect hadde. Want zy niet alleenlijck en trachtete arm van goet te wesen; maer oock alle genegentheyt tot aertsche goederen ganschelijck te versaecken.

Sy en hadde niet, 't zy van kleederen, 't zy van meubels, als dat slecht ende noodelijck was; desen noodt soo forgelijck op-wegende, dat sy oock voor overvloed hiel, dat inder daet ghebreck was. Ende als sy tot haer ghebruyck iet noodigh hadde, versocht sy hier toe den oorlof van haere Meesterse, met soo groote neerstigheyt als een Religieuse kan doen; de reste van haer inkomen, met dierghelijken oorlof, bestedende voor den armen.

Sy en besat gheen Silver-werck, dan alleenlijck, dat dienstigh was, om spoorkens te besorgen tot kastijdinghe van haer lichaem: die sy van silver liet maecten, om dat sy het lichaem soo seer niet en beschadighen, als kopere, oft ysere spooren, ende aldus bequamer zijn om het lichaem meer ende dickwilder te pijnighen.

Sy besat dit Silver met oorlof, maer evenwel hadde somwijlen achter-dencken, of dese besittinge in Armoede niet en beschadighde: want sy seer forgh-

forghvuldighlijck verfaeckte al, wat dese deught eenighsins konde schenden.

Sy hadde in haers Ouders, ende in haers Ooms huys, tot haer gebruyck een goede kamer gehadt; maer hoe luttel sy met dese vernoecht was, ende hoe begeerigh tot d'alder-verworpenste woonplaetse des huys, heeft gebleken, als zy in een vrent huys, by haer Meesterse *Agnes* gonck woonen. Want sy alsdan het alder-slechtste plaetsken van heel het huys tot haer kamer versocht, te weten een folderken boven de kamer van haer Meesterse: ende trachtede de huys-meesterse met eenighe redenen hier toe te beweghen. Seggende, dat'er in het huys gheen plaetse voor haer bequamer en was: ghemerckt dat sy aldaer bequamelijck soude hoo- ren, wanneer dat haere Meesterse by nachten opstont tot het gebedt, ende haer aldus lichtelijcker soude volgen, gelijk't een goet leer-kint toestaet. Niet te min, dit versoek en wierdt niet toe-gestaen, ende men gaf haer eene kamer naer behoorte. T welck grootelijckx tegen haren danck was: want vraeghde, of onsen Salighmaker te Bethleem soodanige kamer gehadt hadde? Maer evenwel moest zy haer voegen naer eens anders wille, ghelijck zy oock dede. Doch klaeghde aen Godt over d'al te groote forge die de huys-Juffrou voor haer droegh ende het al te groot gemack daer zy toe bedwongen wierdt: ende den Heere antwoorde haer, dat sy haer soude laeten bestieren, want dat sulckx sijnen wille was. Sy verwonderde sich over dese forge, die Godt tot haer droegh, daer sy sijn minste slavinne, ende d'aldergrootste sonderse was, soo zy seyde: 't welck haer vele tranen van schaemte veroorsaecte, als sy hier over voor Hemel en Aerde haer be-

klagh dede, ende alle schepselen verweckte om den Heere te loven, wiens goetheytte groot, ende wiens miltheydt toervloedigh was.

Ghemerckt dat sy inder daet soo arm niet en konde wesen, als sy wel begeerde, soo socht sy ten minsté arm van wille te zijn: ende om soodanige te wesen, onderwierp zy volkomentlijk haren wille aen den wille van een ander, over al ghehoorfaem zijnde: ende dese armoede van den eyghen wille, stelde sy voor d'armoede van uytwendighe dingen, ghelijck zy inder waerheydt te stellen is.

Als Gelderlandt van de Kettters seer mishandelt wiert, ende eenighe steden van die Provincie overweldicht waren; seyde haren Vader tot haer: *JOANNA*, gaet dit soo voort, soo mochten wy wel tot groote armoede komen. Hier op en bedroefde sich *JOANNA* gheenins, maer seyde met een bly gelaet aen haren Vader: *Wanneer sal ick soo arm voor Christus zijn, als hy voor my gheweest is?* Ende oock tot hare Moeder sich keerende, seyde: *Ick vreesse dat wy soo gheluckigh niet en sullen wesen; want wy en zijn niet weerdigh ghenoech, om soo besonder weldaet vanden Heere' tontsanghen.*

In dese ende dierghelijcke swarigheden van gebreck te lijden, en hadde sy gheene ander onruste, dan alleenlijck dat de gewenschte swarigheden haer niet over en quamen: ende daer-en-boven, dat sy sonder lijden, ja met vermaeck, de voorvallende armoede, ende andere onghevallen ontfonck. Want zy besorght was, om te weten hoe 't gheschiede, dat zy geen gevoelen en hadde, daer andere soo groot gevoelen in toonen. Ende hadde oock achterdencen, dat zy door dese onghevoeljkheyt min verdiende voor den Hemel, als andere die grooter gevoelen

voelen

voelen hebben. Sy versocht dan, dat Godt haer grooter ghebreck, ende grooter lijden soude toefenden, maer met grooter ghevoelen vervoeght: niet om van hem meer gheloont te worden, maer om hem door een ghevoelick lijden meer te behaeghen.

Sy en hadde dit qualijck van Godt begoft te versoecken, of wierdt met soo grooten af-keer vande armoede bevanghen, dat haer de tranen met geweld uyt d'ooghen spronghen: soo dat sy klaerlijck bemerkte, dat haer ghebedt van Godt verhoort was. Tusschen dit weenen veropenbaerde Christus aen JOANNA ghenaghelt aen sijn Cruys, alwaer hy d'uytterste armoede gheleden heeft: ende sy wierdt van Christus ghenoodt, om oock aen soodanigh kruys van armoede genagelt te worden. Maer ghemerckt dat desen af-keer van d'armoede inde siele van JOANNA noch duerde, soo vertoefde sy een luttel, ende en offerde sich niet terstondt tot dese uytterste armoede, waer toe sy van Christus ghenoodt wierdt; ende dadelijck verdween dit ghesicht. Hier door was sy ontroostelijck, om dat sy tot soo verheven armoede van Christus genoodt sijnde, niet terstont en hadde toe-gestaen, dat den Hemel haer offerde. Welck gevoelen soo groot ende soo langhdurigh was, dat sy alle haer leven bitterlijck gheweent heeft, soo dickwils als sy dit vertoogh indachtigh wierdt, dat haer wel diep inde memorie lagh. Want haer docht dat sy door haer eygen schult soo groote armoede niet en leedt, als Godt haer alsdan toegheschickt hadde: om dat sy dese armoede niet vlijtelijck aenveert en hadde, als wanneer die van Christus gheoffert wiert. Sy badt hem dickwils vergiffnisse over dese onachtsaemheydt, versoeckende om dese

dese ghewenschte gheleghentheydt noch eens te hebben, ende tot d'uytterste armoede te mogen komen. Maer ghemerckt dat dit gebedt niet verhoort en wiert, liet sich voor-staen, dat sy dit gheluck onweerdigh was, die soo schoone gheleghentheydt hadde laeten ontslippen. *Siet doch eens, schrijft sy, wat een groot goet door kleynen schroom belet word, Godt weet waerom hy dit toe-ghelaeten heeft.*

Het ghebeurde, dat haer schoone middelen toevielen: ende nochtans en wierdt haer armoede niet verkrenckt. Want sy met dese goederen arm van gheest bleef, jae oock arm inder daedt: haer vande selve ghewillighlijck ontblootende, tot onderstant vande familie van haeren Broeder. Sy wiert over-al gemaent, gepraemt, ende over-vallen van sijn schuldernaeren: aen de welcke sy niet alleenlijck gheerne uyt haer eyghen middelen en voldede, maer en konde oock niet vatten, hoe dat haer middelen bestandigh waeren, om soo groote schulden te quijten: ende bekent eenvoudelijck, dat sy hier in van den Hemel seer wonderlijck geholpen is, schrijvende dese woorden. *'Tis my somtijds soo wonder als een mirakel gheveest, dat ick soo voort gheraecte. Als ick sonder raedt was, ende niet en wist waer my keeren, had ick onse Lieve Vrouwe om hulpe: ende daer viel altijd ict wonders voor.*

Terwijl en dat sy sich uytmergelde voor de vervallen familie van haeren Broeder, was sy in soodanigh ghebreck van gelt, dat sy soo veel niet en behiel, noch en wilde behouden, als haer noodigh was om een kleedt te maken: ende een kleedt was haer nochtans ganschelijck noodigh, gemerckt dat haer eenigh kleedt, dat sy droegh, soo ghestopt ende ghelapt was, dat het niet langher en konde ghe-

ghedragen worden, sonder verargernisse van die haer sagen. Geenen middel ter werelt vindende om dit te maken, nam zy haren gewoonlijcken toevlucht tot de Moeder Godts. Ende siet, terwijl dat zy hier mede besich is, komt er iemant haer spreken, die haer soo veel ghelt gheeft, als zy tot het kleedt van doen hadde: seggende, dat dit ghelt haer toe-quam, want dat het een heymelijcke schult was. Sy ontfongh dan dit gelt, als vanden Hemel toeghesonden, ende keerde wederom tot haer ghebedt, om de Moeder Godts te bedancken, voor dese aelmoesse, ghelijck zy die noemt.

T waeren aelmoessen by JOANNA al wat zy ontfongh, oock haer eyghen renten, als die betaelt wierden: want sy dese renten niet en aensagh als haer eyghen in-komen, maer als middelen, die van Godt haer toe-gheschickt wierden, om tot sijnen dienst te gebruycken: want Godt haren milden Aelmoessenier was, ende sy een behoefstige Bedelersse.

Op andere tijden gepraemt wesende, om gelt uyt te geven, ende dat niet hebbende, noch wetende hoe bekomen, gonck sy dat leenen, by de Moeder Godts, in deser voeghen. Sy hadde in haer kamer een kasse, daer zy somwijlen gelt in stack, tot gieringe der Beelden van de Heylighe Maghet: ende dit was de gelt-kasse vande Moeder Godts.

Soodanige kassen hadde zy oock voor eenige andere Heylighen, ende voor de sielen des Vageviers. Als sy dan met eenigen grooten noodt overvallen wiert, viel sy op haer kniën, voor haer Beeldeken vande Heylighe Maghet, ende gaf haren tegenwoordigen noodt te kennen, biddende om de liefde Godts dat haer soude gelieven het gelt te leenen, dat haer

noodigh was, onder toefegginge van het selve met d'eerste gelegentheynt wederom te geven. Dit dede JOANNA soo eenvoudelijck, als iemant pleegh te doen, die van sijnen vriendt soodanige vrientschap versoect. Ende soo gonck sy anderwerf tot de Heylighen, ende tot de Sielen des Vagheviers, om van hunne gelt-kassen geholpen te worden.

Gemerckt dat alles, wat sy hadde, aen andere toe-gesteken wiert, was IOANNA in haer eyghen noodigheden soo arm, ja armer, dan of sy Religieu-se geweest hadde: want haer dickmaels meer ontbrack, soo tot kleedinge als tot nootd-druft, als in een strength ende arm Klooster soude ontbroken hebben. Sy verheughde sich in dit ghebreck, den Heere lovende dat hem geliefde hare armoede eenighsins aen de sijne ghelijck te maken: ende was veerdigh om oock met eenen korf aen den erm haer broodt te gaen bedelen.

In't leste van haer leven was in haer huys-houden een reyne armoede te sien: want haren heelen huys-raet bestont in een schaprade, eenighe biese stoelen, een tafelken, een slecht ledikant, een bid-bancxken, ende eenige schilderijckens van haer devotie. Ja het weynigh, dat ick hier aengheraect hebbe, was oock ten deele geleent. Want dese stoelen aen IOANNA van andere toe-geschickt waren, sonder dat sy dit verfocht: op dat'er ten minsten iet soude wesen, om op te sitten, als-men haer quam befoecken. De matras, daer sy op-ghestorven is, heeft-men moeten ontleenen, gemerckt dat sy sich van alles soo verre ontbloot hadde. Alle't ghelt dat'er bevonden wiert, was alleenlijck dat sy bewaert hadde tot hare noodige ende seer slechte begravenisse.